

1. Identifikační údaje:

Školní vzdělávací program

pro základní vzdělávání zpracován dle RVP ZV

„SMYSLUPLNÁ ŠKOLA“

Předkladatel:

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA
Lyčkovo náměstí 6/460, Praha 8-Karlín, 186 00

Fakultní škola Pedagogické fakulty UK Praha

Tel.: 221779670, e-mail: skola@zs-ln.cz, web: <http://www.zs-ln.cz>

Mgr. Jan Korda, ředitel školy

PHDr. Olga Jungmanová, zástupkyně ředitele školy

Spoluautoři a realizátoři programu: učitelé ZŠ Lyčkovo náměstí

Zřizovatel školy: Úřad MČ Praha 8, Zenklova 35, 180 48 Praha 8

Starosta: Josef Nosek

Tel.: 222 805 111, e-mail: posta@p8.mepnet.cz, web: <http://www.praha8.cz>

Platnost dokumentu: od 1.9.2005

Podpis ředitele školy a razítko

2. Charakteristika školy – Smysluplná škola

SMYSLUPLNÁ ŠKOLA

V příjemné pracovní a tvořivé atmosféře moderními metodami smysluplně vzdělávat, rozvíjet osobnost a schopnosti všech žáků na jejich maximálně možnou úroveň.

Smysluplné vzdělávání a rozvíjení osobnosti všech žáků je založeno na:

- 1. Smysluplném obsahu vzdělávání a rozvoji osobnosti.**
- 2. Smysluplných činnostech v době vyučování i ve volném čase.**
- 3. Smysluplných vztazích.**

1. Smysluplný obsah vzdělávání a rozvoj osobnosti

Při hledání obsahu vzdělávání se řídíme kritériem využitelnosti v reálném životě. Naše škola poskytuje všeobecné vzdělání ve všech oblastech, ale více času při výuce je věnováno tématům, u nichž je větší pravděpodobnost, že je žáci v reálném životě využijí (např. v zeměpisu se zaměřujeme více na ČR a Evropu než na ostatní oblasti). Obsah vzdělávání považujeme za prostředek k získání dovedností, které umožní našim absolventům dobře obstát při studiu na vyšších stupních škol i v životě, tj. aby uměli vyhledávat informace, řešit problémy, dávat poznatky do souvislostí, získané vědomosti využít v praxi.

Obsahem vzdělávání rozumíme nejen racionální poznatky, ale i citové prožitky a seznamování se s etickými, estetickými a kulturními hodnotami.

2. Smysluplné činnosti v době vyučování a ve volném čase

Za smysluplnou činnost ve škole považujeme takovou činnost, při které se žák aktivně zapojuje a rozvíjí se, tj. přemýšlí, tvoří, řeší problémy, diskutuje, aplikuje, prezentuje získané vědomosti atd. Vyučování neprobíhá jen ve škole, ale i na exkurzích, výletech, kulturních akcích, školách v přírodě se smysluplnou náplní. Neomezujeme se pouze na dobu vyučování, nabízíme dětem smysluplné činnosti i v jejich volném čase formou odpoledních kroužků, školního klubu, družiny, využívání odborných učeben školy (učebny VT, knihovny, studovny, hudební zkušebny). K osobnostnímu rozvoji vedou činnosti zaměřené zvláště na rozlišování dobrého a zlého, rozvíjení smyslu pro odpovědnost, schopnosti překonávat překážky, rozvoji tvořivého myšlení a k sebepoznání.

3. Smysluplné vztahy

Smysluplné vztahy jsou založeny na vzájemné úctě a důvěře všech, kteří se podílejí na výchovně-vzdělávacím procesu, tedy pracovníků školy, žáků, rodičů a veřejnosti. Vzájemná důvěra a úcta vede k efektivní práci, etickému jednání a k pozitivnímu rozvoji osobnosti. Smysluplné vztahy vytváříme společnou tvorbou a uznáváním pravidel, spolurozhodováním, otevřeností, komunikací.

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola a mateřská škola Lyčkovo náměstí je úplnou školou, která rozvíjí děti od 3 do 16 let. Součástí školy je školní jídelna mateřské školy, kde se stravují žáci MŠ a prvních dvou ročníků ZŠ. Starší žáci docházejí do školní jídelny ZŠ Molákova, vzdálené 200 metrů od školy. Odpolední činnosti zabezpečuje družina ve vlastní budově v areálu školy a školní klub s vlastním zázemím v budově školy. Mateřská škola zahrnuje čtyři třídy po 22 žácích. Základní škola má kapacitu 500 dětí. Jelikož chceme udržet velikost školy rodinného typu, naplňujeme třídy průměrně do 25 žáků. Školní družina zahrnuje šest oddělení, školní klub jedno.

2.2. Vybavení školy

Škola je nově zrekonstruovaná a díky sponzorům, kteří po povodni v roce 2002 škole výrazně finančně pomohli, je i moderně vybavená.

Zařízení učeben mateřské školy v přízemí školy zahrnuje funkční nábytek, hračky, spací patro, koberec, moderní elektroniku.

Všechny třídy prvního stupně jsou rozděleny na část s kobercem a na část s moderními lavicemi a vybaveny audiovizuální technikou. Školní počítačová síť umožňuje umístit do každé třídy počítač s připojením na internet.

Třídy druhého stupně jsou koncipovány jako odborné učebny, vybaveny podle příslušného oboru odbornými pomůckami, literaturou apod. Ve všech třídách je audiovizuální technika.

Kromě kmenových tříd probíhá vyučování i v učebně výpočetní techniky zesíťované a připojené na internet, s dostatečným počtem počítačů pro celou třídu. Důležitým centrem vzdělávání je dostatečně vybavená školní knihovna a studovna. Praktické činnosti se vyučují ve cvičné kuchyni, školní dílně, místnosti pro pěstitelské a chovatelské činnosti. K rozvoji kulturního vnímání světa slouží nadstandardně vybavené učebny výtvarné výchovy, keramiky, hudební výchovy a dramatické výchovy s vlastním divadelním sálem. Škola má vlastní tělocvičnu.

Zcela nově je vybaven školní klub a zrekonstruována budova školní družiny v areálu školy. Po dokončení rekonstrukce školní zahrady vzniknou ve venkovním areálu školy přírodní učebna, bezpečná sportoviště, prolézačky a pískoviště a další relaxační místa.

Pro bezpečnou úschovu osobních věcí má každý žák k dispozici svou vlastní šatní skříňku.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Určujícím faktorem pro kvalitu školy je její pedagogický sbor.

Snažíme se vybírat svoje spolupracovníky podle určitých kritérií tak, abychom vytvořili dobře spolupracující tým. Rozhodujícími kritérii jsou:

- Kladný vztah k dětem a k pedagogické práci – ochota věnovat se práci i nad rámec svých povinností
- Osobnostní předpoklady – smysl pro spravedlnost, důvěryhodnost, odpovědnost, spolehlivost, dobrá znalost oboru, nápaditost, kolegiálnost, komunikativnost, schopnost organizovat si práci
- Sebevzdělávání - osobní a odborný růst, ochota pracovat na sobě, udržování kontaktu s dobou.
- Snažíme se vytvořit stabilizovaný, plně kvalifikovaný věkově vyvážený sbor, zastoupený muži i ženami.

2.3.1. Hodnocení pracovníků školy

Pracovníci školy jsou hodnoceni jednou ročně formou **hodnotícího rozhovoru**, při kterém vedení školy na základě zjištěných informací hodnotí s jednotlivými pracovníky stanovená kritéria kvality třídního učitele a pedagogického pracovníka školy. Součástí tohoto periodického hodnocení je i sebehodnocení pracovníka. Na základě výsledků hodnocení stanovuje vedení školy nadtarifní složky mezd. Za práci nad rámec svých běžných povinností či za splnění mimořádného úkolu jsou pracovníci školy hodnoceni průběžně.

2.3.2. Kritéria kvality třídního učitele

- Plnění povinností třídního učitele
- Komunikace s rodiči
- Specifika práce TU (vedení prvního a posledního ročníku ZŠ, třída s počtem žáků nad 25, třída s více výchovně problematickými žáky)

2.3.3. Kritéria kvality pedagogického pracovníka školy

Vedení výchovně vzdělávacího procesu

- Plánování výchovně vzdělávacího procesu
- Volba metod
- Realizace hodin
- Zpětná vazba
- Individuální přístup k dětem

Osobnostní předpoklady

- Profesionální růst
- Spolehlivost
- Vztah ke spolupracovníkům
- Plnění stanovených funkcí ve škole

2.3.4. Povinné údaje vycházející z výroční zprávy ředitele školy

a) personální zabezpečení

pracovníci	k 30. 6. 2010 fyzické osoby	k 30. 6. 2010 přepočtení pracovníci
pedagogičtí	32	30,46
asistenti pedagoga	2	1,77
nepedagogičtí	7	6,75
celkem	41	38,98

b) věková struktura pedagogických pracovníků k 31. 12. 2009 (včetně asistentů pedagoga)

věk	do 30 let	31 - 40 let	41 - 50 let	51 - 60 let	nad 60 let	z toho důchodci
počet	12	13	7	2	0	0
z toho žen	11	9	7	2	0	0

c) průměrný věk pedagogických pracovníků základní školy: 36 let

d) odborná kvalifikace pedagogických pracovníků

pedagogičtí pracovníci	kvalifikovaní pracovníci	nekvalifikovaní pracovníci
učitel 1. stupně ZŠ	11	1 (nad 50 let)
učitel 2. stupně ZŠ	9	2 (2 x studenti učitelství)
vychovatelky	5	2
speciální pedagog	1	0
psycholog	0	0
asistent pedagoga	2	0
logoped	1	

2.4. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

V plánu školy je účastnit se každý rok jednoho až dvou mezinárodních projektů, zaměřených na různé obory, aby se do nich mohlo zapojit co nejvíce dětí podle svého zájmu. Hlavní cíl těchto projektů vidíme ve zdokonalení komunikace dětí v cizím jazyce a schopnosti orientovat se v jiném prostředí a poznat způsob života v jiných zemích. Poznáváním jiného způsobu života v cizích zemích se děti učí toleranci k jinému životnímu stylu. Seznámí se s historií a kulturou jiných národů, což přispívá k naplňování cílů multikulturní výchovy.

Dosud realizované projekty a spolupráce se školami v jiných zemích:

- Mezinárodní divadelní projekt Evropa – Německo, Polsko, Skotsko, Česká republika.
- Adopce na dálku
- Spolupráce s peruánskou školou v rámci Nadace Inka
- Spolupráce se školou ZŠ Spišské Podhradie
- Období 2009 – 2011 účast v projektu „Škola v 21. Století“, jenž probíhá v rámci projektu Comenius

V plánu školy je i nabídnout žákům a jejich rodičům každoročně výjezd na nějaký pobyt mimo školu. V prvních a šestých třídách je to tzv. seznamovací a osobnostní kurz, na kterém si děti budují kvalitnější vztahy s vrstevníky i učiteli, v sedmé třídě lyžařský výcvikový kurz, v některém ročníku druhého stupně přírodopisný kurz se zaměřením na ekologii, v ostatních ročnících školy v přírodě s náplní podle rozhodnutí třídního učitele.

2.4.1. Projekty financované z ESF

V projektovém období 2004 - 2008 jsme byly partnery 6 projektů, které byly podpořeny z Evropského sociálního fondu.

1. Spolupráce a inspirace, PAU, o.s.

Cílem projektu je zvýšení odborné a pedagogické způsobilosti učitelů a řídicích pracovníků úplných základních škol v Praze v oblasti odborné a pedagogické způsobilosti z hlediska potřeb trhu práce a ekonomiky znalostí, se zřetelem na realizaci kurikulární reformy školství v ČR v oblasti implementace Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a tvorbu školních vzdělávacích programů základních škol.

2. Rozlety, Nová škola, o.p.s

Cílem projektu je zvýšení šancí dětí pocházejících ze znevýhodňujícího prostředí na dokončení základního a poté i středoškolského vzdělání a navázání dlouhodobého partnerství mezi smluvními stranami. Výsledkem partnerství bude společný plán rozvoje dlouhodobé spolupráce mezi žadatelem a partnerem.

3. Přeměna základních škol na vzdělávací centra místní komunity, Nová škola, o.p.s

Cílem projektu je podpoření procesu přeměny základních škol na centra místní komunity a zkvalitnění systému jejich nabídky celoživotního vzdělávání místním občanům a navázání dlouhodobého partnerství mezi smluvními stranami. Výsledkem partnerství bude společný plán rozvoje dlouhodobé spolupráce mezi žadatelem a partnerem.

4. Politeia - kořeny evropské demokracie, občanské sdružení GEMINI

Cílem projektu je:

- podporou zavádění konkrétních demokratických nástrojů do života školy (jako jeden ze zastřešujících nástrojů vnímáme školní parlament)
- podporou rozvíjení vhodných vzdělávacích strategií učitele, posilujících demokratické klima ve třídě a to jak v různých předmětech, tak v rámci třídnických hodin
- podporou projektového učení, které nabízí dětem přímou zkušenost a propojuje teorii s praxí

5. Zkvalitňování jazykových a počítačových dovedností žáků 2.stupně základních škol, Základní škola, Praha 8, Zenklova 52,

Hlavní cíl projektu:

Projekt podporuje realizaci vývoje školních vzdělávacích programů se zaměřením na tvorbu ŠVP ZŠ. Jde o vytvoření školních vzdělávacích modulů, které se budou aplikovat na 2.stupni pražských ZŠ. Jednalo by se v prvním roce o jejich přípravu, realizaci a v druhém roce o jejich aplikaci na 2.stupeň základní školy a ověření.

Jejich cílem je zkvalitňování výuky cizích jazyků a zvyšování informační gramotnosti za využití učebny o 25 počítačích s dataprojektorem z důvodu zajištění výuky pro celou třídu.

6. Práci za integrací, občanské sdružení Step by step

Cíle projektu

Na konci projektu bude mít 15 lidí ze specifické skupiny obyvatelstva ohrožené sociální exkluzí trvalé a udržitelné pracovní místo, kde v tu dobu již budou pracovat 18 měsíců. Lidé, pro které je projekt určen, získají a rozvinou své klíčové znalosti, dovednosti a schopnosti, které jim umožní sociální a pracovní začlenění.

2.5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Chceme, aby se rodiče co nejvíce podíleli na životě školy a spolurozhodovali o něm. Na škole pracuje **Školská rada**, kromě toho se vedení školy setkává pravidelně se zástupci rodičů jednotlivých tříd. Rodiče pomáhají škole při některých akcích, při vybavování školy apod. Jsou zváni na tradiční školní akce, jako je rozsvěcování vánočního stromčeka, Náměstí plné čarodějnic. Zahradní slavnost na konci školního roku spolupřádají se školou i samotní rodiče. Rádi bychom se stali komunitní školou, která je založena na partnerském vztahu s rodiči i další veřejností. Partnerský vztah je podložen dobrou komunikací. Proto kromě klasických třídních schůzek probíhají dvakrát ročně individuální konzultace ve trojici žák – učitel – rodič, při kterém všechny tři strany hodnotí přístup dítěte k vyučování, domácí přípravu a jeho vztah ke spolužákům.

Jsme **fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze**, na škole probíhají učební stáže studentů, pomáháme fakultě při realizaci zahraničních projektů. Patříme mezi 5 **partnerských základních škol Výzkumného ústavu pedagogického**, se kterým spolupracujeme na evaluaci zavádění školních vzdělávacích programů do škol.

Spolupracujeme s **Křesťanskou pedagogicko-psychologickou poradnou v Praze 8**, která nám zabezpečuje odborné vyšetření žáků se specifickými poruchami učení i chování, připravuje pro učitele odborné semináře.

Při realizaci preventivních programů pomáhá škole Městská policie Praha, Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna.

Prostory školy využívají ke svým činnostem různá zájmová sdružení, která nám pak pomáhají při realizaci některých aktivit.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu – Smysluplná škola

Zaměření školy (viz také charakteristika školy)

Škola poskytuje všeobecné vzdělání bez výrazného zaměření a preferování nějaké vzdělávací oblasti. Posilujeme ty vzdělávací předměty, které jsou potřebné pro život v moderní společnosti, jako jsou cizí jazyky a informační technologie. Větší důraz klademe na rozvoj osobnosti prostřednictvím výchovných předmětů (osobnostní, hudební, výtvarná, dramatická výchova) a kladením důrazu na příslušná témata v některých předmětech (např. literatura apod.)..

3.1. Výchovné a vzdělávací strategie (viz také charakteristika školy bod 2)

Výchovné a vzdělávací strategie jsou stanoveny u jednotlivých předmětů. Páteří našeho školního vzdělávacího programu jsou tzv. spirály, které:

Propojují klíčové kompetence se vzdělávacím obsahem (zabezpečují naplňování výchovné a vzdělávací složky);

- Zabezpečují vzdělávání v souvislostech;
- Třídí podstatné od nepodstatného;
- Nacházejí styčné body mezi předměty, mezipředmětové vazby, průřezová témata;
- Zabezpečují rozvíjení klíčových kompetencí
- Vnášejí systém do vzdělávání;

Spirála stanovuje v jednotlivém předmětu (oblasti) hlavní linie, v kterých by měl být žák postupně (spirálovitě, tj. v časové návaznosti od nižších ročníků po vyšší) rozvíjen (např. v předmětu český jazyk spirála práce s informacemi, hodnocení literárního díla apod.). Rozvíjení osobnosti žáka v dané spirále nekončí devátým ročníkem, ale pokračuje vzděláváním na dalším stupni.

Jednotlivé spirály jsou konkretizovány očekávanými výstupy jednotlivých ročníků. Tyto výstupy stanovují úroveň dovednosti, kterou by měl žák v určitém věku dosáhnout, představují současně kritéria hodnocení žáka. Jsou ověřitelné, mají činnostní povahu a jsou využitelné v běžném praktickém životě.

K naplňování výstupů volí učitelé efektivní metody, přičemž upřednostňujeme **činnostní učení**. Nezaměřujeme se na jeden způsob vyučování, ale volíme smysluplné způsoby z různých vyučovacích metod (jako je projektové vyučování, problémové vyučování, konstruktivistické metody, prvky Kritického myšlení, Začít spolu, Tvořivé vyučování, dramatické výchovy atd.).

Výstupy a učivo jsou ve školním vzdělávacím programu stanoveny na průměrného žáka, s tím, že je určeno minimální penzum, které musí pro postup do dalšího ročníku naplnit všichni, a rozšiřující výstupy a učivo určené pro talentované žáky je zahrnuto v tematických plánech jednotlivých učitelů ve formě individuálních plánů.

Kromě oborových spirál jsme vytvořili i úrovňové spirály k rozvíjení klíčové kompetence k učení. Závěrečným projektem k ověření dosažení klíčových kompetencí je učení žáků 9. tříd v nižších ročnících.

Spirála klíčové kompetence k učení

Zpracování informací

vytvoření pojmových map
propojení informací
vytvoření zápisů, výpisků z textu
rozlišení podstatných a nepodstatných informací
třídění informací dle kritérií
získání úplných informací
ověření informací
vyhledávání informací z více zdrojů
vyhledávání informací
aktivní příjem informací
pasivní příjem informací

Předávání informací

odučení
zpětná vazba
vytvoření pracovního listu
učení nápodobou
řízená diskuze
ústní vysvětlení
počítačová prezentace
psaný text, obrázek, symbol

Český jazyk

Název spirály	Obsah spirály	Kompetence
Čtení	- Technika čtení - Čtení s porozuměním	Komunikace Učení
Gramatika	- Spisovný ústní a písemný projev - Logika jazyka, skladba a sloh - Slovní zásoba a nauka o slově	Komunikace Soc. a pers. Učení Řešení problému
Hodnocení	- Hodnocení uměleckého díla - Osobnostní výchova - Kulturnost	Komunikace Občanská Soc. a pers.
Komunikace	- Mluva a písemný styk v běžném životě - Nonverbální projev	Komunikace Soc. a pers.
Mluvený projev	Specifický mluvený projev	Komunikace
Písemný projev	- Technika psaní - Úprava písemného projevu	Komunikace Učení
Informace	Vyhledávání a používání informací	Komunikace Pracovní Učení
Vlastní tvorba	- Autorství v různých oblastech projevu, sloh - Zaznamenání vlastních znalostí a zjištění	Komunikace Pracovní Učení Řešení problému

Cizí jazyk

Název spirály	Obsah spirály	Kompetence
Čtení	- Porozumění čtenému - Správná výslovnost	Komunikace Občanská
Gramatika	- Spisovný ústní a písemný projev - Logika jazyka, skladba a sloh	Komunikace Učení Řešení problému
Informace	- Vyhledávání a používání informací - Práce se slovníkem a dalšími zdroji	Komunikace Řešení problému Občanská Učení
Komunikace	mluva a písemný styk v běžném životě	Komunikace Soc. a pers.
Mluvený projev	Vlastní mluvený projev	Komunikace Občanská Soc. a pers.
Písemný projev	Samostatný písemný projev	Komunikace Řešení problému Pracovní Učení
Poslech	Porozumění slyšenému	Komunikace
Reálie	Základní znalosti o zemích	Komunikace Řešení problému Učení Občanská
Slovní zásoba	zvládnutí a používání slovní zásoby dle tématických okruhů (písemné a ústní)	Komunikace Učení

Matematika

Název spirály	Obsah spirály	Kompetence
Orientace a konstruování v rovině a prostoru	- Poznává, modeluje, hledá reprezentanty ve svém okolí, třídí útvary podle vlastností - Pracuje s jednotkami, měří velikost a vzdálenost rovinných útvarů geometrických útvarů, měří úhly, prakticky měří	Pracovní Učení Řešení problému
Práce s číslem	- Znázorňuje a orientuje se na číselné ose, přiřazuje, zaokrouhluje, zapisuje a čte čísla, dělitelnost čísel - Porovnává větší, menší, rovno, o kolik, kolikrát, v jakém poměru - Počítá pamětně, písemně, pomocí kalkulačky a tabulek	Pracovní Učení
Práce s daty a technikou	- Vyhledává, shromažďuje, zpracovává a vyhodnocuje data - Hledá a identifikuje závislost mezi nimi - Vyjadřuje je rovnicí, tabulkou či grafem - Pracuje s tabulkami, výpočetní technikou, kalkulačkou	Komunikace Pracovní Soc. a pers. Učení
Práce s neznámou a proměnnou	Pracuje s neznámou a mnohočleny	Učení
Řešení a tvoření slovních úloh	- Sestavuje matematické výrazy, hledá různé způsoby řešení, aplikuje na správném místě ve správnou chvíli, zdůvodňuje a obhajuje způsoby řešení, formuluje závěry úlohy, řeší úlohy s procenty - Vytváří matematické úlohy - Ověřuje reálnost a správnost výsledku - Odhaduje vzdálenost a velikost geometrických útvarů - Najde chybu, zjistí příčinu, odstraní chybu, provádí zkoušky	Komunikace Pracovní Řešení problému
Řešení úloh v geometrii	- Odhaduje a vypočítá obsah a obvod rovinných geometrických útvarů, objem a povrch těles - Užívá k výpočtům Pythagorovu větu a podobnost trojúhelníků - Řeší konstrukční úlohy, zdůvodňuje a obhajuje svoje způsoby řešení	Komunikace Pracovní Soc. a pers. Řešení problému
Zobrazování	Zobrazuje objekty v osově a středové souměrnosti, rýsuje a načrtává geometrické objekty, sítě těles, snaha o přesnost	Učení Řešení problému

Informatika

Název spirály	Obsah spirály	Kompetence
Algoritmické myšlení	Vyrábí jednoduché programy	Komunikace Pracovní Řešení problému
Efektivní učení	Volí vhodné strategie učení	Pracovní Učení
Etický přístup k informacím	Rozeznává vhodné informace pro jejich věk	Komunikace
Formulace požadavků	Efektivně formuluje svůj požadavek	Komunikace Soc. a pers.
Informace	Vyhledává a zpracovává informace a data	Komunikace

		Učení
Ochrana dat	Aktivně chrání svá data na PC	Pracovní
Ochrana zdraví	Aktivně chrání své zdraví při práci na PC	Komunikace Pracovní
Organizace práce	Plánuje, řídí si čas	Pracovní
Ověřování informací	Ověřuje informace	Komunikace Učení
Prezentace	Prezentuje svou práci	Komunikace Soc. a pers. Učení
Respekt práv	Dodržuje autorská práva	Pracovní Soc. a pers.
Vlastní tvorba	Vytváří dokumenty	Komunikace Pracovní

Společnost

Název spirály	Vysvětlení spirály	Kompetence	Předměty
Dědictví minulosti	Získává poučení z minulosti, zvyky, tradice	Komunikace Občanská Soc. a pers.	SV, Dějepis
Demokracie	Výhody demokracie, způsob řízení státu, třídy...	Komunikace Občanská	Sv, De, Vko
Globalizace	Globální celosvětové myšlení, evropanství, globální problémy	Komunikace Občanská Soc. a pers.	Dějepis, Vko, Ze
Hodnoty	Pozitivní hodnotový systém Hodnocení sebe sama	Komunikace Občanská Soc. a pers.	Osv, SV
Komunikace	Dorozumívání mezi lidmi	Komunikace Soc. a pers.	Osv
Multikultura	Vztahy k lidem jiné rasy a kultury	Komunikace Občanská Soc. a pers.	Dějepis, SV
Náboženství	Orientuje v náboženství a v jeho vlivu na život člověka	Komunikace Občanská Soc. a pers.	Dějepis,
Národní podvědomí	Získávání národní hrdosti	Občanská	SV
Občanské dovednosti	Dodržování zákonů, řádů, pravidla chování	Komunikace Občanská Soc. a pers.	SV
Orientace na mapě	Orientuje se ve světě prostřednictvím mapy	Komunikace Řešení problému Občanská	Dějepis
Orientace v čase	Orientuje se v časovém běhu, plánuje	Komunikace	Dějepis, SV
Region	Regionální znalosti	Komunikace Občanská	Dějepis, zeměpis
Úřady	Orientace a jednání s úřady	Komunikace Pracovní Občanská Soc. a pers. Řešení problému	Vko
Uspořádání společnosti	Orientuje se v uspořádání společnosti	Komunikace Občanská	Dějepis

		Soc. a pers. Řešení problému	
Vnímání	Emocionální prožívání	Komunikace Soc. a pers.	OSV
Vnímání umění	Slohy, umění z pohledu historie.... Vnímání kultury	Komunikace Občanská	Dějepis, Vko
Vztahy	Žiji mezi lidmi, přátelství, šikana, řešení konfliktů, spolupráce Rodina	Komunikace Soc. a pers.	OSV, SV
Způsob života	Způsob života	Komunikace Soc. a pers.	Dějepis

Příroda

Název spirály	Vysvětlení spirály	Kompetence	Předměty
EVVO	Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Komunikace Pracovní Soc. a pers. Řešení problému	Přírodní vědy, Fyzika Chemie, Přírodopis Zeměpis
Informace	Vyhledání a zpracování informací na dané téma Srozumitelně seznámí posluchače s výsledky vlastní práce	Komunikace Učení	Přírodopis Chemie Zeměpis
Lokalizace	Lokalizuje regiony, jevy, organizmy	Komunikace	Zeměpis, Přírodopis Přírodní vědy
Měření	Změří vhodně zvolenými měřidly a za použití správných jednotek veličiny	Komunikace Pracovní Učení	Přírodní vědy, Fyzika Chemie, Zeměpis
Ochrana zdraví	Dodržuje zásady bezpečného chování, aby neohrožoval zdraví své a ostatních, ví jak poskytnout první pomoc	Komunikace Pracovní Občanská Soc. a pers. Řešení problému	Přírodní vědy, Fyzika Chemie, Přírodopis Zeměpis
Pokus	Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vysvětlí a vyhodnotí výsledky pokusu	Komunikace Pracovní Soc. a pers. Řešení problému	Přírodní vědy, Fyzika Chemie, Přírodopis
Porovnávání	Praktické porovnávání různých přírodních jevů a zeměpisných prvků	Komunikace Pracovní Soc. a pers. Učení	Přírodní vědy, Fyzika Chemie, Přírodopis Zeměpis
Pozorování a vyhodnocování	Pozoruje a vyhodnocuje jevy v přírodě, pokusy, fakta z různých informačních zdrojů	Komunikace Pracovní Soc. a pers. Učení Řešení problému	Přírodní vědy, Fyzika Chemie, Přírodopis Zeměpis
Provádění výpočtů	Využívá poznatky o vztazích mezi veličinami k jejich výpočtům	Komunikace Pracovní Učení Řešení problému	Fyzika, Chemie
Přírodní zákonitosti	Odvození, ověření platnosti hlavních přírodních	Komunikace	Přírodní vědy,

	zákonů, jejich aplikace Budování základních pojmů a vztahů Orientuje se ve vývoji života	Pracovní Učení Řešení problému	Fyzika Chemie, Přírodopis Zeměpis
Symbolika	Používá s porozuměním základní terminologii a značky	Komunikace Učení	Přírodní vědy, Fyzika Chemie, Přírodopis Zeměpis
Třídění	Třídění organismů, prvků, látek podle vnitřní struktury	Komunikace Pracovní Učení	Přírodní vědy, Fyzika Chemie, Přírodopis
Vztah k přírodě	Budování vztahu prostřednictvím pobytu v přírodě (exkurze, návštěvy)	Komunikace Pracovní Občanská Soc. a pers.	Přírodní vědy, Fyzika Chemie, Přírodopis Zeměpis

Zdraví

Název spirály	Vysvětlení spirály	Kompetence	Předmět
Hodnocení	Hodnotí kolektiv, soutěže	Komunikace Soc. a pers. Učení	Tělesná výchova
Komunikace	Názvosloví, povely a signály	Komunikace Učení	Tělesná výchova
Koordinace pohybu	Pohybové hry, sportovní hry, atletika, gymnastika, rytmické cvičení, plavání, lyžování, turistika a pobyt v přírodě, úpoly	Komunikace Učení Pracovní Řešení problému Soc. a pers.	Tělesná výchova
Spolupráce	Pravidla, fair-play, různé role, taktika	Komunikace Občanská Soc. a pers. Učení	Tělesná výchova
Ochrana zdraví	Hodnota a podpora zdraví Zdravý způsob života a péče o zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Hygiena Zdravotní tělesná výchova	Komunikace Pracovní Občanská	Tělesná výchova, Výchova ke zdraví, Přírodní vědy, Přírodopis

Člověk a svět práce

Název spirály	Vysvětlení spirály	Kompetence	Předmět
Estetika	Úprava interiéru a exteriéru, sebeprezentace	Komunikace Pracovní Občanská Soc. a pers.	Praktické činnosti
Etika	Pravidla chování ve společnosti	Soc a pers	Praktické činnosti
Informace	Vyhledávání a třídění informací, využití informací, symbolika	Komunikace Pracovní Učení	Praktické činnosti
Organizace práce	zorganizování činností, organizace práce		
Péče o flóru a faunu	Pěstitelství, chovatelství, pozorování a poznávání	Komunikace	Praktické činnosti
Povolání	Orientace v různých profesích	Komunikace Pracovní	Praktické činnosti

Ruční dovednosti	Rozvoj jemné motoriky, práce s různými materiály, sestavování a konstruování	Pracovní Řešení problému	Praktické činnosti
Tvořivost	Uplatnění získaných vědomostí a dovedností ve vlastním projevu	Komunikace Pracovní Řešení problému	Praktické činnosti
Základy vaření	Informace o potravinách, vedení domácnosti, vybavení kuchyně	Komunikace Pracovní	Praktické činnosti
Ochrana zdraví	Hygienické návyky při práci, a bezpečnost, dopravní výchova, zásady první pomoci, bezpečnost při styku s faunou a flórou	Komunikace Pracovní Soc. a pers.	Praktické činnosti
Životní styl	Zdravý životní styl, správná výživa, duševní hygiena	Komunikace Pracovní	Praktické činnosti

Umění

Název spirály	Vysvětlení spirály	Kompetence	Předmět
Barvy	Rozlišuje a slaďuje barvy	Komunikace	Výtvarná výchova
Harmonie	Rozlišuje a slaďuje tóny	Komunikace	Hudební výchova
Hodnocení	Hodnotí formální aspekt uměleckého díla, vlastní práce i práce ostatních	Komunikace Soc. a pers.	Hudební výchova Výtvarná výchova
Hudební nástroje	Hra na hudební nástroje	Komunikace Pracovní Učení	Hudební výchova
Komunikace	Jak mohu obrazem či hudbou působit , jak může hudba i obraz působit na ně, sdílení informací a pocitů	Komunikace Soc. a pers.	Hudební výchova Výtvarná výchova
Orientace v dějinách umění	Vývoj umění	Komunikace Občanská Učení	Hudební výchova Výtvarná výchova
Pozorování reality	Využívání a rozvoj všech smyslů	Komunikace	Výtvarná výchova
Rytmus	Rytmické cítění	Komunikace	Hudební výchova
Sebevyjádření	Vlastní výtvarná a hudební tvorba	Komunikace Pracovní	Hudební výchova Výtvarná výchova
Tanec	Pohyb do hudby	Komunikace	Hudební výchova
Tvořivost	Rozvoj a podpora vlastní kreativity	Tvořivost	Hudební výchova Výtvarná výchova
Výtvarné techniky	Základy techniky kresby, malby, grafiky a ICT	Komunikace Pracovní Učení	Výtvarná výchova
Vztah k umění	Praxe, návštěvy, koncerty, výstavy	Komunikace Občanská Soc. a pers. Učení	Hudební výchova Výtvarná výchova
Zpěv	Rozvoj pěvecké dovednosti	Komunikace Učení	Hudební výchova

3.2. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola vykazuje již řadu let nadstandardní péči o děti s výukovými a výchovnými problémy. Svým propracovaným systémem péče otevírá těmto dětem možnost plnohodnotného začlenění ve výuce a v třídním kolektivu, posiluje jejich sebevědomí a snižuje riziko vzniku nežádoucích projevů chování.

Jedná se především o děti s diagnostikovanými specifickými poruchami učení (dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie) a chování (ADHD, ADD), s poruchami řeči a o děti ze sociálně znevýhodněného nebo cizojazyčného prostředí.

Tito žáci jsou integrováni do běžných tříd. Na speciální péči ve škole se podílí speciální pedagog, logoped i učitelé, kteří s žákem pracují v běžných hodinách. Dále naše škola spolupracuje s Křesťanskou pedagogicko-psychologickou poradnou v Praze 8, která po domluvě se speciálním pedagogem provádí odborná vyšetření žáka, stanovuje jeho diagnózu a doporučuje případná opatření pro následnou práci s ním.

Důležitou součástí péče o integrované dítě je též spolupráce školy s rodinou. Speciální pedagog konzultuje s učiteli a rodiči problémy vzdělávání jednotlivých žáků. V případě potřeby sjednává psychologická vyšetření žáků. Pokud to psycholog uzná za vhodné, doporučí, aby dítě se speciálními vzdělávacími potřebami docházelo na hodiny náprav. Tyto hodiny probíhají v rámci rozvrhu místo jedné vyučovací hodiny, dle dohody speciálního pedagoga s třídním učitelem nebo vyučujícím daného předmětu. Žáci se zde učí v malých skupinkách (1 -5 žáků) pod vedením speciálního pedagoga. Speciální pedagog se zaměřuje především na dovednosti podporující správný vývoj vzdělávání žáka, pracuje s pomocí speciálních metod učení včetně využití speciálních pomůcek. Zaměřuje se zejména na zrakové a sluchové vnímání, koncentraci pozornosti, nácvik správného čtení a porozumění textu, zdokonalování koordinace pohybů a jemné motoriky a rozvíjení základních matematických představ. Dále se věnuje zpřehledňování, opakování a upevňování již probraného učiva. Využívá relaxační a uvolňovací techniky u dětí neklidných a s poruchou pozornosti. Posiluje kladné motivace a vzorce chování u dětí s poruchou chování. V rámci vyučování se žákům s poruchou řeči podle jejich individuálních potřeb věnuje logoped.

Škola spolupracuje s Křesťanskou pedagogicko-psychologickou poradnou v Praze 8. Psycholog z poradny pravidelně školu navštěvuje, napomáhá tvorbě individuálního vzdělávacího plánu a konzultuje s učiteli problémy dětí a problémy v třídních kolektivech.

Učitelé jsou speciálním pedagogem a psychologem seznámeni s obtížemi žáků a poučení o metodách, technikách práce a způsobech hodnocení těchto dětí. Učitelé upozorňují speciálního pedagoga na možné problémy, společně s ním konzultují aktuální stav dětí a dávají podněty pro nápravnou i výchovnou činnost. Spolupodílejí se na tvorbě individuálního vzdělávacího programu a společně hodnotí úspěšnost jeho plnění. S IVP jsou obeznámeni i žák a rodiče. Rodiče jsou též poučení, jakým způsobem mají s dítětem doma procvičovat a ve své snaze jsou školou podporováni.

Péče o děti se sociokulturním znevýhodněním má na naší škole tradici od poloviny devadesátých let. Vzhledem k umístění školy je rozvíjení této tradice nutností a zároveň řadí naši školu mezi ty instituce, které si uvědomují, že vytvoření podmínek ke kvalitnímu vzdělávání i udržení sociokulturně znevýhodněných dětí (romských dětí, dětí cizinců, kteří se zde usadili, i dětí uprchlíků) na běžné základní škole je trend současného školství a může v budoucnu zamezit mnohým dalším problémům. Naše škola reaguje na vznikající multikulturní společnost a mění se složení obyvatelstva ČR, potažmo i pražského Karlína, přizpůsobením svého vzdělávacího programu.

V současné době je péče o děti se znevýhodněním důležitou součástí školního vzdělávacího programu Smysluplná škola. Jejím cílem je přizpůsobit obsah učiva, metody a formy práce tak, aby se děti mohly vzdělávat podle svých možností a zároveň se maximálně rozvíjely jejich schopnosti. Důležitou roli zde hraje individuální přístup učitelů k těmto žákům. Dále je to pochopení a přijetí kulturní odlišnosti těchto žáků a schopnost s touto odlišností pracovat k jejich prospěchu. V neposlední řadě jde též o maximální možnou míru podpory dětí ze strany učitelů i školy jako instituce.

Popis inkluzivních podpůrných opatření realizovaných Smysluplnou školou:

1. Kvalitní předškolní vzdělávání

V raném věku se dítě učí učit; nabírá rychlost, intenzitu a hloubku svého učení. Je mimořádně důležité, aby život dítěte ve znevýhodňujícím rodinném prostředí byl co nejdříve obohacen o podněty, které mají význam pro takový start ve školním vzdělávání, jaký je srovnatelný s většinou populací. Poskytování co nejvíce podnětů a bohatých možností rozvoje, jako mají ostatní děti, je specifickým cílem vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním od narození do zahájení povinné školní

docházky. Tím jsou děti se sociálně znevýhodněním připravovány na vzdělávání v běžné základní škole – tedy v hlavním vzdělávacím proudu.

2. Otevření přípravné třídy pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí

Je stále dost dětí, které přicházejí do 1. tříd bez základních návyků potřebných pro školu. Jsou to většinou děti, které nechodily do mateřské školy, nebo mateřskou školu navštěvovaly pouze chvíli. Je to častý případ hlavně u dětí z romských rodin. Právě pro ně je přípravná třída určena.

3. Přípravné kurzy pro budoucí prvňáky (Škola nanečisto).

Kurzy probíhají dvakrát týdně po jedné hodině ve druhém pololetí školního roku (po ukončení zápisu do prvních tříd) a jsou určeny všem budoucím žákům prvních ročníků. Jejich smyslem je seznámit děti se školním prostředím, vybudovat vstřícný postoj ke škole a pomoci dětem v prohloubení vědomostí a dovedností, které jsou předpokladem pro zvládnutí výuky v prvním ročníku.

4. Působení speciálního pedagoga, logopeda a psychologa přímo ve škole.

Speciální pedagog a logoped pracují individuálně se znevýhodněnými dětmi jednou až dvakrát týdně v hodinách náprav. Psycholog školy na základě dohody s učiteli pomáhá dětem, které mají problémy v kolektivu či jsou ve výsledcích vzdělání neúspěšné.

5. Pravidelná spolupráce školy s pedagogicko-psychologickou poradnou (KPPP v Karlíně).

Škola odesílá děti na odborná vyšetření, pravidelně konzultuje problémy dětí s psychologem ve škole. Poradna organizuje odborné vzdělávací kurzy pro učitele i terapeutické kurzy pro děti a rodiče.

6. Vytváření individuálních vzdělávacích plánů dětem se znevýhodněním.

Na tvorbě IVP spolupracují učitelé se speciálním pedagogem a logopedem. IVP není dokument na založení, ale cíleně se s ním pracuje po celý školní rok. Učitelé všech předmětů dbají na dodržování doporučení metod a strategií u dětí s IVP. Plnění IVP je konzultováno a hodnoceno speciálním pedagogem a vedením školy. V potřebných případech pracuje s dětmi na základě doporučení poradenského zařízení asistent pedagoga. V současnosti zaměstnáváme dva asistenty.

7. Individuální přístup učitelů ve vyučování.

Individuální přístup učitelů k dětem je základem vzdělávacích strategií našeho vzdělávacího programu. Složení dětí ve třídách je z hlediska sociální i intelektové velmi široké, proto naši učitelé nemohou využívat jednu strategii pro všechny žáky. Snažíme se o větší diverzifikaci výuky, která umožňuje věnovat se individuálně talentovaným, průměrným i slabším dětem.

8. Aktivní výukové metody

Výuka pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí musí být pestrá a motivující, ale zároveň musí sledovat dobře definované vzdělávací cíle (tedy neměla by být pouze snůškou samoučelných motivačních aktivit). Nejčastěji na naší škole učitelé využívají prvky Projektového vyučování, Problémového vyučování, Centra aktivit a Kooperativního učení.

9. Pomoc rodičům s doučováním dětí

Děti ze sociálně znevýhodněného prostředí doplácí při vzdělávání na špatné podmínky pro domácí přípravu. Proto se snažíme příznivé prostředí na učení zabezpečit sami. Zvláště učitelé na druhém stupni nabízejí dětem svůj odpolední čas na bezplatné doučování nebo rodičům doporučují spolupráci s dobrovolníky nadace Člověk v tísni, kteří docházejí doučovat přímo do rodin.

10. Pravidelná komunikace učitelů a speciálního pedagoga s rodiči znevýhodněných žáků.

K efektivnější komunikaci s rodiči jsou určena konzultační tria, kterých se účastní rodič, žák a třídní učitel. Tria probíhají pravidelně dvakrát ve školním roce (podzim a jaro) a cílem je sebehodnocení žáka a vytvoření osobního plánu rozvoje dítěte na další období.

11. Kariérové poradenství

Pro děti ze znevýhodněného a zejména ze sociálně vyloučeného prostředí je často velmi obtížné si představit, jak vypadá běžný pracovní život a co obnášejí různé profese. Potřebné informace nezískají z rodiny a ta jim ani nepomůže při volbě povolání. Proto těmto dětem pomáhá

výchovný poradce individuálními konzultacemi a učitel v předmětu Člověk a svět práce, kterým procházejí děti v osmé a deváté třídě.

12. Klima školy

Pro průběh a kvalitu vzdělávání má zásadní význam, jaké jsou ve škole vztahy mezi žáky, mezi žáky a učiteli, mezi učiteli navzájem, mezi učiteli a vedením školy. Ve škole musí panovat bezpečné prostředí, kde se k sobě všichni chovají s respektem a přistupují k sobě jako k rovnoprávným partnerům.

13. Vzdělávání pedagogického sboru

Aby byli učitelé schopni vědomě uplatňovat výše uvedené strategie, musejí být systematicky vzdělávání. Předsudky učitele vůči žákům negativně ovlivňují výuku i v situaci, kdy si toho učitel není vědom. Pokud nevěří ve schopnosti dítěte, vždy se to negativně projeví na jeho výkonech a školní motivaci. Proto je pro učitele mimořádně důležité antipředsudkové vzdělávání, které mu pomůže nahlédnout jeho postoje a zažité stereotypy.

14. Otevření poradenského centra pro rodiče a veřejnost přímo v budově školy.

V centru pracuje učitelka, logopedka a speciální pedagožka. Centrum se zaměřuje na poradenskou činnost pro rodiče dětí, které jsou ve škole neúspěšné či mají nějaké problémy. Po odkrytí problému realizuje centrum pro děti nápravné hodiny nebo kurzy, organizuje doučování, včetně doučování dětí cizinců.

15. Smysluplné vyplnění volného času – školní klub

Činnost školního klubu s odborným vedením nabízí odpolední volnočasové aktivity žákům pátých až devátých ročníků naší školy. Pro děti ze sociokulturním znevýhodněním je klub bezplatný.

16. Mimoškolní aktivity – kroužky, nepovinné předměty

Pro romské děti je hudba vším, proto škola pro ně nabízí taneční kroužky a hudební kroužky. Ve škole existuje školní kapela Originál, která je z poloviny obsazena romskými dětmi.

17. Komunitní škola

Do sítě aktivit podporujících inkluzi jistě patří i otevřenost školy pro místní romskou komunitu. Snažíme se pokrývat jejich potřeby a vycházet vstříc jejich požadavkům. Proto odpoledne zdarma zkoušejí dvě romské hudební skupiny.

3.3. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Za práci s nadanými žáky nepovažujeme jenom rozvíjení, ale také probouzení jejich talentu.

Pro talentované žáky vypracovávají učitelé plán rozšiřujícího učiva a výstupů v rámci svých tematických plánů jako individuální plán přímo pro daného žáka. Tyto úkoly naplňují žáci v hodinách vyučování řešením nadstandardních úloh, dobrovolných úkolů a dalších činnostních aktivit.

Dále si nadaní žáci mohou zvolit speciální předměty určené přímo pro ně, jako jsou volitelný předmět vědecký seminář, při kterém se učí globálně myslet a propojovat souvislosti ze všech předmětů, a programování, při kterém se naučí nadstandardní práci s výpočetní technikou.

Některé dny během školního roku se žáci neučí podle klasického rozvrhu, ale tyto dny jsou věnovány buď projektům, nebo tzv.oborovým dnům, na které se žáci mohou přihlásit podle svého zájmu a nadání a rozvíjet se nadstandardně v oblasti svého nadání.

K rozvíjení a hledání talentů slouží i soutěže, pořádané školou, odpolední zájmové kroužky a nepovinné předměty.

Také další činnosti školy, jako je jednání školního parlamentu, tvorba školního časopisu, odpolední využívání odborných učeben, do kterých se mohou děti zapojit, napomáhá k rozvoji osobností našich žáků.

3.4. Začlenění průřezových témat

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů.

Osobnostní a sociální výchova (Osv) se vyučuje jako samostatný předmět, realizovaný od 4. do 9. třídy v hodinové dotaci.

Výchova demokratického občana se na 2. stupni vyučuje jako samostatný předmět výchova k občanství, na 1. stupni je součástí předmětu společenské vědy.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – je na 1. stupni součástí předmětu společenské vědy, na 2. stupni se učí ve spirále reálie, kterou vyučujeme v předmětu cizí jazyk, ve spirále vyjádření postoje v českém jazyce, a hlavně ve spirále globalizace v dějepisu, zeměpisu a Osv, ve vědeckém semináři.

Multikulturní výchova – zahrnuje spirály multikultura v dějepisu, Osv, vyjádření postoje v českém jazyce, dědictví minulosti v dějepise, orientace v současnosti v zeměpisu, Osv.

Environmentální výchova – část výstupů je zakomponovaná do předmětu Přírodní vědy, přírodopis, zeměpis, fyzika, chemie (spirála ekologie), část do Osv, výchova občanství (spirála ekologie) část řešeno projektem (globální myšlení), u talentovaných žáků výstupy ve vědeckém semináři.

Mediální výchova – část je vyučována formou celoškolského projektu (pojmy), hodnocení informací, jejich ověřování v předmětu informační a komunikační technologie, spirála vyhodnocování je v předmětech přírodní vědy, fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis, spirála informace a práce s ní v češtině, komunikace v češtině a v oblasti umění a kultura.

4. Učební plán – Smysluplná škola

Tabulace učebního plánu

		1. stupeň								2. stupeň								
Oblast	Předmět	1	2	3	4	5	6	MY	RVP	6	7	8	9	10	MY	RVP		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	9	9	7	7		41	35	4	4	4	4		16	15		
	1. cizí jazyk - Aj	1	1	3	3	3		11	9	3	3	3	3		12	12		
Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	4	4		23	20	4	4	4	4		16	15		
Informační a komunikační technologie	Informační technologie				1	1		2	1	1					1	1		
Člověk a jeho svět	Společenské vědy	1	1	1	1	1	6											
	Přírodní vědy	1	1	1	2	2	6	12	12									
Člověk a společnost	Osobnostní výchova				1	1	2	2	0	1	1	1	1	4	12	11		
	Výchova k občanství											1	1					
	Dějepis									2	2	1	2	7				
Člověk a příroda	Přírodopis									2	2	2	1	7	26	21		
	Chemie											2	2	4				
	Fyzika									2	2	2	2	8				
	Zeměpis									2	2	2	1	7				
Umění a kultura	Hv	1	1	1	1,5	1,5	6			1	1	1	1	4	12	10		
	Vv	1	1	1	1,5	1,5	6	12	12	2	2	2	2	8				
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1		5	5	1	1	1	1	4	4	3		
Člověk a zdraví	Tv	2	2	2	2	2				2	2	2	2	8	10	10		
	Výchova ke zdraví							10	10	1	1	0	0	2				
Volitelné předměty	2. cizí jazyk - Nj														5	104		
	Cvičení z Čj									2	2	2	2	8			8	6
	Přírodovědné praktikum											1	1	2				
	Vědecký seminář																	
	Programování																	
	Praktický seminář (Vedení domácnosti; Dílny)											1	1	1			3	
		22	22	24	25	25		118		30	30	31	31		122	104		

max 22 22 26 26 26 30 30 32 32
min 18 18 22 22 22 28 28 30 30

4.1. Poznámky k učebnímu plánu

Ve Školním vzdělávacím programu SMYSLUPLNÁ ŠKOLA dochází k realizaci smysluplného vzdělávání pomocí jednotlivých **předmětů** takto:

Oblast Jazyk a jazyková komunikace se vyučuje v předmětu **český jazyk** na obou stupních základní školy. Prvním **cizím jazykem je anglický jazyk**, který se vyučuje již od prvního ročníku. **Druhým cizím jazykem je německý jazyk**, který se vyučuje od 6. ročníku.

Obsah vzdělávací **oblasti Komunikační a informační technologie** je vyučován v předmětu **informační a komunikační technologie** od 4. do 6. ročníku, ve kterém by žáci měli získat plnou dovednost k tomu, aby dokázali využívat počítač v běžném životě. V prvních třech ročnících získávají žáci základní dovednosti v práci s počítačem v **českém jazyce**, jenž má z tohoto důvodu zvýšenou časovou dotaci. Od sedmého do devátého ročníku již žáci počítače využívají jako důležitou součást práce ve všech předmětech a žáci plánující vzdělávání na střední škole zaměřené na výpočetní techniku získají specializované dovednosti ve volitelném předmětu **programování**.

Oblast Člověk a jeho svět se vyučuje v předmětech **přírodní vědy a společenské vědy** ve všech ročnících 1. stupně pro lepší návaznost na předměty ve vyšších ročnících. Výstupy - učivo zasahující do oblasti Výchova ke zdraví - jsou realizovány v předmětech přírodní vědy a tělesná výchova.

Oblast Člověk a společnost je realizován třemi předměty. S historickým vývojem společnosti jsou žáci seznamováni v **dějepis**u, fungování současné společnosti vysvětluje předmět **výchova k občanství** (v návaznosti na zeměpis), postavení člověka ve společnosti, komunikaci s vnějším světem bude učit **osobnostní výchova** ve spolupráci s výchovou ke zdraví. Osobnostní výchova se bude v prvních třech ročnících vyučovat v předmětech společenské vědy a český jazyk, od 4. ročníku se zavádí jako samostatný předmět.

Ostatní vzdělávací oblasti se realizují obvyklými předměty.

Jako **volitelné předměty** si mohou žáci 6. ročníku zvolit předmět **2.cizí jazyk** (německý jazyk), pro žáky, kteří mají problémy s jazyky včetně mateřského, je určen předmět **cvičení z českého jazyka**, který vede speciální pedagog a jehož obsahem je procvičování českého jazyka (případně od 8.ročníku cvičení z 1.cizího jazyka). Od sedmé třídy se žáci dělí dle budoucího studijního zaměření. Pro žáky, kteří chtějí v budoucnu studovat na středních školách, je určen předmět **vědecký seminář**, žákům, kteří plánují další vzdělávání v oblasti výpočetní techniky, je určen předmět **programování**. Žáci, kteří půjdou po skončení základní školy do učebních oborů, získají užitečné dovednosti ve volitelném předmětu **praktický seminář**. V osmém a devátém ročníku projdou všichni žáci **Přírodovědným praktikem**, zaměřeným na praktické činnosti a exkurze v oblasti environmentální výchovy

Disponibilní časová dotace smysluplně rozšiřuje časovou dotaci předmětů, které naplňují náš vzdělávací program Smysluplná škola. Vždyť aby vzdělání mělo smysl, musí žák získat na začátku základní dovednosti číst, psát, počítat. Proto v prvních třech ročnících posílujeme matematiku a český jazyk. K lepšímu rozvíjení smyslů pomůže osobnostní sociální výchova vyučovaná již na prvním stupni a posílená výtvarná výchova na druhém stupni. Smyslové vnímání je důležité při pozorování přírodních jevů, proto posílujeme předměty oblasti Člověk a příroda. Smysluplnost vzdělání pro život doplňuje logické navýšení hodin předmětů, které jsou v dnešní době nejžádanější na trhu práce, informační a komunikační technologie a výuka cizího jazyka, která navazuje vyučováním od prvního ročníku na předchozí výuku angličtiny již v mateřské škole.

5. Učební osnovy – Smysluplná škola

6. Hodnocení žáků a evaluace školy

6.1 Hodnocení žáků

Chceme, aby naše hodnocení žáků splňovalo tato kritéria:

- Aby sloužilo jako důležitá zpětná vazba pro učitele, rodiče a žáky (bylo přiměřeně časté, vedlo k efektivní práci).
- Aby motivovalo k další práci (žák má šanci opravit svůj výkon při naplňování očekávaných výstupů).
- Aby přihlíželo k individualitě žáka (tj. bylo co nejpřesnější, což neumožňuje běžná klasifikace 1 – 5, kde škála hodnocení je příliš úzká, proto přecházíme na hodnocení formou širší škály, např. na procenta, body, doplněné slovním hodnocením. Tento způsob hodnocení jsme schopni převést na klasifikaci).
- Aby bylo spravedlivé (jsou daná jednoznačná kritéria, která stanovuje učitel a která jsou zřejmá pro děti i rodiče).
- Aby odpovídalo školnímu vzdělávacímu programu

Děti jsou hodnoceny za zvládnutí výstupů školního vzdělávacího programu. Ve škole se používá kombinace číselného hodnocení – klasifikace a číselného hodnocení se širší číselnou škálou (body, procenta), doplněné případným krátkým slovním hodnocením.

Děti jsou vedeny k sebehodnocení; v jednotlivých předmětech jsou žáci vedeni k sebehodnocení průběžně, při pravidelných konzultačních schůzkách dítě – rodič – učitel je jejich sebehodnocení probíráno, ze setkání se učiní závěr – co je třeba udělat v dalším období. Učitelé využívají k hodnocení a sebehodnocení žáků i jejich postupně budovaná portfolia.

Aktuální formy hodnocení jsou ve školním řádu.

6. 2 Autoevaluace školy

Autoevaluaci školy provádíme na **konci každého školního roku**. U jednotlivých oblastí hodnocení máme stanoveny kvalitativní **kritéria Smysluplné školy a jejich indikátory**, které vyhodnocujeme **hodnotícími výroky**. Hodnotitelem je vedení školy ve spolupráci s pracovníky školy, rodiči a žáky školy, které se vyjadřují prostřednictvím dobrovolné ankety.

Oblast evaluace	Kritéria Smysluplné školy	Indikátor
Klima školy	Smysluplná škola je školou pro děti	Ve škole se děti cítí bezpečně. Školu spoluvytvářejí sami žáci. Učitelé s žáky komunikují na partnerské úrovni.
	Ve Smysluplné škole jsou kvalitní vztahy mezi zaměstnanci školy.	Učitelé jsou ochotni si navzájem pomáhat. Učitelé mezi sebou nesoupeří.
Vize školy	Smysluplná škola má pojmenovanou vizi.	Vize školy je srozumitelná a přitažlivá. Veškeré aktivity školy naplňují vizi školy. Vize školy je sdílená zaměstnanci, žáky i rodiči školy.
	Smysluplná škola vyhodnocuje naplňování vize.	Strategické plány efektivně a smysluplně směřují k naplňování vize. Škola sleduje reálnost stanovené vize. Škola pravidelně vyhodnocuje a stanovuje dlouhodobé a krátkodobé cíle.
		Škola získává co nejvíce informací o vizi školy od různých partnerů školy.
Otevřenost školy	Smysluplná škola o sobě dává vědět.	Škola uveřejňuje výsledky své práce. Škola dává na vědomí svou vizi a strategii školy široké veřejnosti. Veškeré informace o škole jsou aktuální.
	Smysluplná škola je v rámci svých	Vytváří podmínky pro vzdělávání dětí ze

	podmínek otevřená vzdělávání všech žáků.	sociálně znevýhodněného prostředí.
		Podporuje a rozvíjí nadané žáky.
		V rámci individuálních možností vzdělává děti se specifickými poruchami učení a chování.
	Smysluplná škola je otevřená spolupráci s veřejností.	Škola naslouchá názorům zvenčí a vychází vstříc smysluplným požadavkům.
		Nabízí materiální i personální potenciál žákům, rodičům i široké veřejnosti i v době mimo vyučování a prázdnin.
		Získává inspiraci od škol doma i v zahraničí a nabízí své zkušenosti.
	Smysluplná škola má s rodiči žáků partnerský vztah.	Škola umožňuje rodičům přicházet do školy nejen z důvodů vzdělávání dítěte.
		Škola dává rodičům možnost aktivně podporovat její program.
Vzdělávání	Smysluplná škola naplňuje cíle základního vzdělávání stanovená RVP ZV.	Škola konkrétními způsoby, formami a činnostmi rozvíjí u žáků KK.
		Škola efektivním způsobem vyhodnocuje naplňování KK.
	Smysluplná škola má profil absolventa, který se snaží naplňovat.	Profil absolventa je určen pro jednotlivé předměty a i na jednotlivé KK.
		Škola průběžně ověřuje a vyhodnocuje dosažení dovedností profilu absolventa
	Smysluplná škola skutečně realizuje napsaný školní vzdělávací program	Cílem hodin je rozvoj oborových dovedností použitelných pro život prostřednictvím učiva.
		Školní vzdělávací program pomáhá učitelům v profesním růstu.
		Ve vzdělávacích oblastech, předmětech jsou uplatňovány a realizovány mezipředmětové vazby.
		Průřezová témata jsou realizována v souvislosti s očekávanými výstupy i KK.
Hodnocení	Smysluplná škola má vytvořená obecná pravidla hodnocení žáků (strategie na úrovni školy).	Hodnocení všech učitelů je jednotné.
		Pro žáky i rodiče je systém hodnocení čitelný a srozumitelný.
	Pravidla hodnocení ve Smysluplné škole respektují hlavní zásady kvalitního hodnocení.	Hodnocení je co nejvíce objektivní a spravedlivé.
		Hodnocení posuzuje individuální pokrok žáka.
		Hodnotiteli žáků nejsou pouze učitelé.
		Formy a způsoby hodnocení motivují žáky.
	Smysluplná škola efektivním způsobem informuje o vzdělávání žáků.	Rodiče i děti mají aktuální, pravdivé a úplné informace o výsledcích vzdělávání.
		Formy osobního předávání informací jsou efektivní a smysluplná.
		Děti se spolupodílejí na předávání informací o procesu a výsledcích jejich vzdělávání.
	Smysluplná škola má vytvořen systém hodnocení pedagogických pracovníků	Každý pracovník je pravidelně hodnocen vedením školy.

		Hodnocení pedagogických pracovníků motivuje učitele k sebezvoji.
		Hodnotitelem pedagogického pracovníka není jen vedení školy.
		System hodnocení pedagogických pracovníků umožňuje individuální rozvoj jednotlivých učitelů.
		Hodnocení pedagogických pracovníků je co nejvíce objektivní a spravedlivé
		Oblasti a formy hodnocení jsou pro všechny pracovníky předem známé.
DVPP	Smysluplná škola má efektivní smysluplný plán DVPP.	Plán DVPP odpovídá zaměření a strategickému plánu rozvoje školy.
		Plán DVPP motivuje všechny pracovníky školy ke vzdělávání.
		Plán DVPP je spravedlivý vůči všem pracovníkům školy.
		Plán DVPP napomáhá k odbornému růstu pracovníků školy i k vytvoření dobrého klimatu ve sboru.
	Smysluplná škola plán DVPP průběžně aktualizuje a vyhodnocuje.	Škola si ověřuje výsledky DVPP.
		Učitelé si vybírají z nabídky aktuálních vzdělávacích seminářů.